

OBT bijbelstudie Exodus 15:22-27

De structuur van het verhaal (visualisatie)

Aankomst in de woestijn Sur

Geen water aanwezig

Men reist drie dagen door de woestijn

Aankomst in Mara

Water aanwezig

Het water is bitter.

Het volk richt zich mopperend tot Mozes: "Wat zullen we drinken?"

Mozes richt zich tot de Heere:

De Heere wijst Mozes een stuk hout aan.

Mozes gooit het hout in de bron en het water wordt zoet (drinkbaar).

De Heere gaf hen in Mara inzettingen en verordeningen.

De Heere stelde hen hier op de proef.

Hij zei (via Mozes):

- Als jullie aandachtig naar Mijn stem zullen horen
- Als jullie doen wat recht is in Mijn ogen
- Als jullie je oor neigen tot Mijn geboden
- Als jullie Mijn inzettingen zult houden

Dan zal ik u geen kwaal opleggen
die ik de Egyptenaren heb opgelegd.

Want ik de Heere ben uw Heelmeester.

Men gaat blijkbaar weg bij Mara (vgl. 27)

Aankomst in Elim

Twaalf waterfonteinen en zeventig palmbomen aanwezig

Men legerd zich aan het water

Een eerste poging tot toepassen (zonder onderzoek van de context)

- In nare dingen kan een ommekeer komen.
- Gedenk de daden van God.
- Dien God in vóór- en tegenspoed.
- Probleem: ga bidden in plaats van mopperen.
- Vertrouw op God in alle dingen.
- God helpt in nood.
- God is Heelmeester.
- God is geduldig.
- Als je genoeg zeurt, krijg je wat je wilt.
- Wat zijn mensen snel Gods wonderen vergeten!

naar het voedsel en de welvaart van Egypte was het anders. Het woestijnmenu was maar heel sober en eentonig, maar wel voldoende. Elke dag opnieuw waren ze afhankelijk van wat de Heere hen zou voorschotelen. God wilde hen leren om alleen in vertrouwen op Hem te leven.

De woestijn was bedoeld voor zuivering en voorbereiding. Dit kostte tijd en daarom ging de route ook anders dan men zou verwachten.

Het bittere water en Gods bedoeling daarmee

De Egyptenaren waren een smerig volk. Het hele volk was zojuist belaagd geweest door vliegen, sprinkhanen, al –of niet – dode kikkers, zweren en onzuiver water. In de pestepidemie die daaruit voortkwam, waren honderdduizenden Egyptische kinderen gestorven. De Israëlieten hadden echter de plaag niet ervaren. Toch droegen ook zij de besmetting van Egypte met zich mee. Daarbij ging het niet alleen om dysenterie, die door amoeben werd veroorzaakt, maar ook om bilharzia, een ziekte die mensen verzwakt en door slakken wordt overgebracht in de irrigatiekanalen in het Nijldal. Nu nog steeds heeft 80% van de Egyptische bevolking ervan te lijden. In Mara sprak de Heere tot de Israëlieten en vertelde hun dat Hij niet zou toelaten dat ze gekweld werden door de plagen van Egypte, als zij slechts Hem zouden gehoorzamen.

Wat verwachtte de Heere dan in dit geval van de Israëlieten? Kennelijk wilde Hij wel dat ze van het water in Mara zouden drinken. Dit water zat echter vol magnesium en kalkzouten en smaakte daarom enorm bitter. Uiteraard wist Mozes niet de chemische samenstellingen van deze mineralen, maar hij wist – als ervaren woestijnbewoner – wel dat de werking van dit water laxerend was.

Zo had God door dit water het innerlijk van de Israëlieten willen zuiveren. Als ze van het water gedronken zouden hebben en daarin hadden volhard, ondanks de gevolgen voor hun ingewanden, dan zouden ze aan het water gewend zijn geraakt. Al doende zouden ze de meeste amoeben, parasieten en microben, die in Egypte ziekten veroorzaakten, kwijt zijn geraakt.

Het water in Mara heeft echter nog een andere geneeskrachtige werking. Kalk en magnesium samen vormen de basis voor dolomiet. Dolomietpillen worden bijvoorbeeld gebruikt door atleten die in de zon hun prestaties moeten leveren. Ook wordt het gebruikt voor mensen met hartkwalen, om de hartspier te beheersen. Bedoeïenen dronken en drinken ook nu nog van dit water.

God had hen precies het juiste medicijn willen geven, niet alleen om het darmkanaal van deze voormalige slaven te zuiveren, maar ook om hun lichaam voor te bereiden voor de lange en inspannende reis door de woestijn. Tegelijk zouden ze afkicken van het (relatief luxe) voedselpatroon van Egypte, waarnaar ze tijdens de woestijnreis steeds terug verlangden.

God wilde zijn volk niet alleen uit Egypte halen, maar ook Egypte uit Zijn volk...

Wel of niet drinken?

In bijna alle verklaringen van dit bijbelgedeelte wordt gezegd dat het niet de bedoeling was dat men dit water zou drinken, maar dat slechts de les was dat men bij tegenslagen niet moest mopperen, maar juist op God zou blijven vertrouwen.

In de bovenstaande informatie wordt gesuggereerd dat men het water wel had moeten drinken. Naar mijn idee ondersteunen de volgende argumenten dit gegeven.

1. De wolkkolom gaf de reis aan, dus ze moesten echt langs Mara.
2. Het is niet duidelijk of deze plaats al Mara heette voordat het volk er langs kwam, of dat het pas toen zo genoemd werd (vers 23). Het is wel waarschijnlijk dat het water op die

plek al bitter was, voordat ze er langs kwamen. Er zijn in de woestijn meerdere van deze putten met bitter water. De bedoeïenen dronken dit water dagelijks en het is niet uitgesloten dat ook Mozes het al eens eerder had gedronken tijdens een van zijn lange tochten met de schapen.

3. In vers 26 lijkt het te gaan over de '10 plagen van Egypte'. Het grondwoord voor 'kwalen' (vers 25-26) duidt echter op ingewandsziekten en is een ander woord dan gebruikt wordt voor de 10 'plagen' (bijv. Ex.9:13 - 'pest, slachting, vernietiging'). God zegt hier letterlijk dat Hij hen niet de 'ingewandsziekten' van Egypte zal opleggen als men naar Hem zal luisteren. De toevoeging 'Ik de Heere ben Uw Heelmeester' onderstreept dit. De Egyptenaren hebben blijkbaar wel met deze ziekten te maken gekregen.
4. Met name de voedselvoorziening tijdens de woestijnreis was een bron van opstand tegen God. Meermalen verlangde men vanwege het voedsel om terug te gaan. Door het drinken van dit water zouden ze op natuurlijke wijze hiervan afkicken. Het 'morren' (het tegengestelde van 'drinken') wordt een tendens (Ex.16, Num.11:4-5), met als uitkomst dat al de aanwezigen bij Mara, uitgezonderd Jozua en Kaleb, het beloofde land nooit bereikt hebben. Deut.9:7; 1Kor.10:10; Ps.106:25-27; Hebr.3:7-11.
5. De 'inzetting' (vers 25-26) kwam achteraf, nadat het water zoet was geworden. Het was dus een soort evaluatie van de proef. Uit de vier dingen die God noemt als voorwaarde voor 'gezondheid' zou daarom af te leiden moeten zijn wat ze hadden moeten doen toen geconstateerd werd dat het water bitter was. Aandachtig luisteren naar Gods stem en het doen wat recht is in Zijn ogen zou mogelijk zijn geweest als men direct gebeden had. Het houden van de geboden en inzettingen kon nog niet slaan op de wetgeving, dus moest het op iets daarvoor betrekking hebben: Ex.12:14, 17, 24, 43 en 13:10. Ex.13:10 verwoordt hetzelfde principe als Deut.8:1, 2, 18 en Ps.78:5-7, namelijk dat het gedenken van Gods daden genoeg moet zijn om in alle vertrouwen Hem te dienen en de weg te gaan die Hij met je gaat.

Samenvatten van de gevonden informatie

Juist het verlangen naar het voedsel van vroeger leidt bij het volk Israël tijdens de woestijnreis herhaaldelijk tot opstand. Uiteindelijk doet deze houding – het terug verlangen naar Egypte – hen de das om en komt God ertoe om allen die 20 jaar en ouder zijn in de woestijn te laten stranden. In Mara wil God het volk helpen om af te kicken van Egypte en ook bestand te zijn tegen de tocht door de woestijn. Hij geeft hen het bittere water als een test. Als ze het water zouden drinken, zou dat hen een heel stuk op weg geholpen hebben. Het volk doorstaat deze test echter niet. Toch gaat God nog met hen mee en krijgen ze nog meer kansen van Hem.

Extra's

Naam van God

In dit gedeelte komt een van de zeven samengestelde namen van God voor: 'Jahweh-rapha', 'de Heere uw Heelmeester'. Twee van deze namen vinden we in het woestijnreisverhaal. De tweede naam staat in Ex.17:8-15. 'Jahweh-nissi': de Heere is mijn Banier'.

Typologische verwijzing naar Jezus

In veel verklaringen vond ik de gedachte terug dat het hout wat in het bittere water gegooid wordt, een beeld is van het kruishout waaraan Jezus sterft. Door het kruishout gaf Jezus een 'antwoord' op de zonde en de gevolgen daarvan. 'Door Zijn striemen hebben wij genezing ontvangen' (Jes.53:5). Het bittere wordt zoet. De gevolgen van de zonde zijn er nog steeds, maar we kunnen er nu mee omgaan.

Bovenstaand beeld sluit aan bij de verklaring dat het niet de bedoeling was dat men destijds het water in Mara zou drinken. Ik geloof echter zelf dat dit wel de bedoeling was en moest daarbij ook aan Jezus denken, die in de tuin van Gethsemané er ook voor koos om de 'bittere beker' te drinken. Hij wist dat Hij daardoor Gods plan zou volbrengen. 'Ondanks dat Hij de Zoon was, heeft Hij gehoorzaamheid geleerd uit wat Hij heeft geleden' (Hebr.5:8).

Mijn toepassingsgedachten

- Het is moeilijk om op God te blijven vertrouwen als het moeilijk wordt.
- Zie niet in ieder probleem gelijk een vijand, maar probeer er achter te komen of God je er iets mee wil leren (Fil.4:6; 1Th.5:16-18; 2Kor.12:7-10).
- Het komt er op aan dat je de wil van God verstaat (Ef.5:17; Rom.12:2).
- Je kunt tevreden zijn met een tijdelijke oplossing, maar als het niet in Gods weg is, kom je jezelf vroeg of laat toch weer tegen.
- Gods geduld heeft ook zijn grenzen. Input = output. Wees niet hardnekkig.
- Afkicken: vrijgemaakt zijn van de slavernij van de zonde en opgeroepen worden om geen slaaf meer van de zonde te zijn (Rom.6:6+12). God wilde zijn volk niet alleen uit Egypte halen, maar ook Egypte uit Zijn volk.
- Het is een bijbels principe dat voor een Elim ook een Mara ligt. Woestijn t.o.v. Kanaän; kruis t.o.v. kroon; lijden t.o.v. heerlijkheid; het laatste is het beste. (Joh.2:10; 2Tim.2:11-12; Rom.8:17; 2Kor.4:17-18; Ps.126:6).

Bronnen

- Jamie Buckingham 'Een pad door de woestijn' (bladzijde 42-43).
- Ben Hobrink 'Moderne wetenschap en de Bijbel' (info over de Egyptenaren).
- Bijbelse atlas met kaart van de woestijnreis.
- Computerbijbel ISA voor het opzoeken van enkele grondwoorden.